Податкова прозорість:
EOIR / AEOI CRS

Посібник із впровадження

11 грудня 2017 року

МІНІСТЕРСТВО
ФІНАНСІВ
УКРАЇНИ

співпраця з німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Implemented by:
giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

UKaid
from the British people

ЦЮ ДОРОЖНЮ КАРТУ РОЗРОБЛЕНО ЗА ПІДТРИМКИ УРЯДІВ НІМЕЧЧИНИ ТА СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА, НАДАНОЇ У РАМКАХ ПРОЕКТУ «РОЗУМНЕ ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ», УПРОВАДЖЕНОГО ФЕДЕРАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ DEUTSCHE GESELLSCHAFT FÜR INTERNATIONALE ZUSAMMENARBEIT (GIZ) GMBH. ПОГЛЯДИ ТА ТВЕРДЖЕННЯ, ВИСЛОВЛЕНІ У ДОКУМЕНТІ, НЕ ОБОВ'ЯЗКОВО ВІДПОВІДАЮТЬ ОФІЦІЙНІЙ ПОЗИЦІЇ УРЯДУ НІМЕЧЧИНИ АБО УРЯДУ СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА.

Global Forum on Transparency
and Exchange of Information for Tax Purposes

ЦЕЙ ДОКУМЕНТ БУЛО ПІДГОТОВАНО НА БАЗІ МАТЕРІАЛІВ ГЛОБАЛЬНОГО ФОРУМУ З ПИТАНЬ ПРОЗОРОСТІ ТА ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ У ПОДАТКОВІЙ СФЕРІ ТА ЗА ПІДТРИМКИ ЙОГО СЕКРЕТАРІАТУ.

ЗМІСТ

АБРЕВІАТУРИ ТА СКОРОЧЕННЯ 4
ВСТУП 5
ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ ЗА ЗАПИТОМ (EOIR) 7
ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ КРАЇНАМИ-ПАРТНЕРАМИ 7
ПРОЦЕС ОЦІНЮВАННЯ 9
РЕЗУЛЬТАТ ПРОЦЕСУ ОЦІНЮВАННЯ 13
ОЦІНКА УКРАЇНИ КРАЇНАМИ-ПАРТНЕРАМИ. ПЕРШИЙ РАУНД. ФАЗА 1 15
НАСТУПНІ КРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ 18
АВТОМАТИЧНИЙ ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ (AEOI) 21
ОГЛЯД ЗАВДАНЬ ІЗ УПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТУ 23
ПРИВЕДЕННЯ ПРАВИЛ ЗВІТНОСТІ ТА ДЬЮ ДІЛІДЖЕНС ДО НОРМ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА 23
ВИБІР ПРАВОВОЇ ОСНОВИ ДЛЯ АВТОМАТИЧНОГО ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ 23
БАГАТОСТОРОННЯ УГОДА МІЖ КОМПЕТЕНТНИМИ ОРГАНАМИ 24
УВЕДЕННЯ В ДІЮ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ 24
ЗАХИСТ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ ТА ОХОРОНА ДАНИХ 24
НАСТУПНІ КРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ 25

АБРЕВІАТУРИ ТА СКОРОЧЕННЯ

AEOI	Автоматичний обмін інформацією (Automatic Exchange of Information)
AML/CFT	Протидія відмиванню грошей та фінансуванню тероризму (Anti-Money Laundering/Countering the Financing of Terrorism)
CDD	Дью діліджанс по відношенню до клієнта (Customer Due Diligence)
CTS	Єдина система передачі (Common Transmission System)
CRS	Єдиний стандарт звітності (Common Reporting Standard)
Глобальний форум	Глобальний форум з питань прозорості та обміну інформацією в податковій сфері
EOI	Обмін інформацією (Exchange of Information)
EOIR	Обмін інформацією за запитом (Exchange of Information on Request)
FATF	Міжнародна група з протидії відмиванню брудних грошей (Financial Action Task Force)
FATCA	Закон про податкову звітність по іноземних рахунках (Foreign Account Tax Compliance Act)
JAHGA	Спільна спеціальна група з питань банківських рахунків (Joint Ad Hoc Group on Accounts)
Багатостороння Конвенція	Конвенція ОЕСР та Ради Європи про взаємну адміністративну допомогу у податковій сфері
ОЕСР	Організація економічного співробітництва та розвитку (Organization for Economic Co-operation and Development)
PRG	Група з проведення оцінки (Peer Review Group)
TIEA	Угода про обмін податковою інформацією (Tax Information Exchange Agreement)
РГ	Робоча група
Положення про критерії оцінки від 2016 року	**Положення про критерії оцінки від 2016 року** Положення про критерії оцінки від 2016 року, затверджені Глобальним форумом на засіданні 29—30 жовтня 2015 року
Технічне завдання та методологія від 2016 року	**Методологія та технічне завдання від 2016 року** Методологія проведення оцінки та технічне завдання від 2016 року, затверджені Глобальним форумом на засіданні 29—30 жовтня 2015 року
Технічне завдання від 2010 року	**Технічне завдання від 2010 року** Технічне завдання від 2010 року для моніторингу та оцінки успіхів на шляху до прозорості та обміну інформацією у податковій сфері, затверджене Глобальним форумом на засіданні 1—2 вересня 2009 року у м. Мехіко.

ВСТУП

Ухилення та відмова від сплати податків ставить під загрозу бюджетні надходження у країнах по всьому світу. Глобалізація створює можливості для збільшення світового добробуту, але також призводить до підвищення ризиків. Внаслідок підсилення транскордонного руху капіталу, який є характерним для глобальної фінансової системи, податкові адміністрації по всьому світу, як ніколи досі, стикаються із труднощами, пов'язаними з належним застосуванням місцевого податкового законодавства. Задля боротьби з цими труднощами податкові адміністрації повинні брати більш активну участь у міжнародному співробітництві, яке стає можливим шляхом ефективного впровадження міжнародних стандартів прозорості та обміну інформацією.

Податки — це критично важливе джерело фінансування розвитку: у країнах, що розвиваються, досить низький рівень надходжень у державний бюджет відносно ВВП у порівнянні з розвинутими країнами. Проблема ухилення від сплати податків у країнах, що розвиваються, часто стоїть гостріше, адже це ухилення — навіть якщо до нього вдається лише купка багатіїв — може мати порівняно серйозні наслідки. Нестача бюджетних надходжень у країнах, що розвиваються, у поєднанні з глибиною корупції, ухиленням від сплати податків та шахрайством, підкреслює важливість підвищення глобальної прозорості відносно місцезнаходження неоподаткованих матеріальних благ. Обмін інформацією у сфері оподаткування виграє ключову роль у гарантуванні того, що корпоративні та індивідуальні платники податків не матимуть надійних сховищ для приховування своїх доходів та активів.

Глобальний форум, учасником якого Україна є з 2013 року, здійснює ретельний моніторинг та експертне оцінювання країнами-партнерами процесу впровадження визнаних у міжнародному суспільстві стандартів прозорості та обміну інформації у сфері оподаткування — **зокрема, Стандарту обміну інформацією за запитом (Стандарт EOIR)** та **Стандарту автоматичного обміну фінансовою інформацією (Стандарт AEOI)**. Як учасник, Україна зобов'язалася імплементувати ці стандарти.

Стандарт EOIR формує нормативну базу, за допомоги якої податкові органи зможуть запитувати та отримувати інформацію від своїх міжнародних колег стосовно офшорних справ платників податків. Стандарт вимагає від податкового органу надавати за запитом «імовірно релевантну інформацію» з метою застосування, у тому числі примусового, національних податкових законів іншої податкової юрисдикції або виконання положень відповідної податкової угоди. Ключові характеристики стандарту EOIR знайшли своє відображення у *Типовій угоді ОЕСР про обмін податковою інформацією від 2002 року* та поясненнях до неї, а також у статті 26 Типової податкової конвенції ОЕСР про доход та капітал та коментарі до неї, з урахуванням усіх змін.

Стандарт AEOI було розроблено ОЕСР у співпраці з країнами Великої двадцятки у 2014 році під впливом міжурядової співпраці щодо впровадження закону FATCA США, який посприяв налагодженню автоматичного обміну інформацією у багатосторонньому форматі. Він вимагає від фінансових установ автоматично повідомляти своїм податковим органам інформацію по фінансових рахунках нерезидентів, причому ці органи, у свою чергу, повинні обмінятися такою інформацією із податковими органами країни, де власник рахунку є резидентом, згідно із глобально узгодженим Єдиним стандартом звітності (CRS). У CRS зібрані юридичні та технічні вимоги, що створюють повну, стандартизовану модель автоматичного обміну інформацією по фінансових рахунках, що належать нерезидентам, у тому числі інформацією по активах та рахунках у банках, страхових компаніях та інвестиційних компаніях (як-от фондах та певних видах трастів).

Таким чином, стандарт EOIR дозволяє податковим адміністраціям запитувати у своїх партнерів з угоди широкий спектр інформації, якщо вона, ймовірно, має відношення до зобов'язань платника податків. Стандарт AEOI являє собою більш технологічний, профілактичний інструмент. Шляхом задіяння сучасних технологічних досягнень, автоматичний обмін поліпшує поширення інформації між податковими органами, вимагаючи від фінансових установ регулярно звітувати певну інформацію до своїх національних податкових органів. Далі цією інформацією обмінюються державні уряди, повідомляючи країнам про власність їхніх резидентів в офшорах і водночас запобігаючи недотриманню законів у майбутньому. Стандарт AEOI розширює систему обміну інформацією за запитом та доповнює інші глобальні програми підвищення прозорості, наприклад, програми боротьби з відмиванням грошей та корупцією. Обидва стандарти доповнюють та підкріплюють одне одного.

ГЛОБАЛЬНИЙ ФОРУМ

Зростаюча мобільність доходів та активів чинить значні перешкоди податковим адміністраціям. Декілька податкових скандалів, що сталися протягом останніх кількох років, виявили усю глибину та масштаб цієї проблеми, демонструючи, що великі обсяги коштів тримаються в офшорах та не оподатковуються. З цієї причини уряди країн по всьому світу доклали спільних зусиль, щоб вирішити цю проблему та виробити глобальну відповідь на питання ухилення та відмову від сплати податків у міжнародному масштабі, діючи на засадах тісної співпраці та використовуючи нові, прогресивні технології. Прозорість та обмін податковою інформацією є невід'ємною частиною цієї відповіді, а Глобальний форум з питань прозорості та обміну інформацією в податковій сфері (Глобальний форум) відіграє важливу роль у забезпеченні світового прогресу у цьому напрямі.

Глобальний форум продовжує роботу іншого форуму, що був створений на початку 2000-х років у рамках зусиль Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), спрямованих на боротьбу з ризиками недотримання податкового законодавства, що надходили від юрисдикцій, що не бажали співпрацювати у цій сфері. Серед перших учасників Глобального форуму були країни та юрисдикції ОЕСР, які погодилися запровадити норми прозорості та обміну податковою інформацією. У вересні 2009 року Глобальний форум було реорганізовано у відповідь на заклик Великої двадцятки до підвищення світової прозорості у податковій сфері. Стандарт EOIR було визнано міжнародним стандартом, і з того моменту Глобальний форум дбає про його ефективне впровадження та контролює цей процес.

У 2013 році було зроблено подальші кроки у напрямку більш ефективної співпраці. Лідери Великої двадцятки на відповідному саміті у вересні 2013 року ухвалили пропозицію ОЕСР щодо нової глобальної моделі автоматичного обміну інформацією та запросили представників ОЕСР працювати над нею разом із країнами Великої двадцятки. Згодом, у 2014 році, міністри фінансів та голови центробанків країн Великої двадцятки, а пізніше і лідери країн Великої двадцятки, ухвалили новий Стандарт автоматичного обміну фінансовою інформацією. Визнавши, що стандарт AEOI має додаткові переваги у посиленні податкової прозорості та зданий успішно доповнити стандарт EOIR, Глобальний форум затвердив його на офіційному рівні та розпочав процес його прийняття.

На сьогодні Глобальний форум налічує 147 повністю рівноправних членів; він виступає у якості провідного інтернаціонального органу, що забезпечує впровадження узгоджених на міжнародному рівні стандартів прозорості та обміну інформацією у податковій сфері. Шляхом ретельного процесу оцінювання реорганізований Глобальний форум стежить за тим, щоб його члени повністю впроваджували у себе стандарт прозорості та обміну інформацією, на який вони підписалися. Він також намагається встановити єдині правила гри для всіх, навіть для країн, які не приєдналися до Глобального форуму.

Сьогодні практично ні в кого не викликає сумнівів, що для ефективної боротьби із ухиленням від сплати податків та їхньою мінімізацією на міжнародному рівні треба залучити всі юрисдикції до імплементації міжнародних стандартів прозорості та обміну інформацією у податковій сфері. Глобальний форум отримав мандат від Великої двадцятки та її країн-учасників на *моніторинг та перевірку* процесу впровадження стандартів EOIR та AEOI. Глобальний форум також розробляє інструменти та допомагає своїм членам ефективно впроваджувати ці стандарти, надаючи технічну підтримку, у тому числі шляхом підвищення компетенцій, щоб гарантувати, що усі члени — навіть країни, що розвиваються — змогли скористуватися перевагами найсучасніших інструментів міжнародного співробітництва у податковій сфері.

ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ ЗА ЗАПИТОМ (EOIR)

Головним напрямом діяльності Глобального форуму з 2009 року є оцінювання стандарту Обміну інформацією за запитом (EOIR) країнами-партнерами. Всі члени Глобального форуму, а також інші релевантні юрисдикції проходять перевірку у порядку, встановленому Графіком перевірок.

Перший раунд перевірок EOIR, у якому усі юрисдикції-учасники Глобального форуму та інші релевантні юрисдикції були перевірені на основі Технічного завдання та методології від 2010 року, розпочався у 2010 році та завершився у 2016 році. Протягом першого раунду перевірок було оцінено 125 юрисдикцій, надано 116 рейтингів та опубліковано понад 250 звітів.

Після того, як міністри фінансів країн Великої двадцятки закликали у квітні 2016 року визначити об'єктивні критерії та перелік юрисдикцій, що не продемонстрували задовільних успіхів у впровадженні міжнародних стандартів податкової прозорості, було затверджено Прискорену процедуру перевірки на пленарному засіданні 2016 року у Грузії. Такі прискорені перевірки пройшли з квітня по червень 2017 року, внаслідок чого багато юрисдикцій отримали тимчасово підвищений рейтинг.

У новому раунді перевірок, розпочатому у 2016 році, країни оцінюють на предмет дотримання Технічного завдання та методології від 2016 року: у цьому документі містяться нові вимоги, які було додано з метою втілення останніх змін у міжнародних принципах податкової прозорості.

Під час оцінювання країнами-партнерами перевіряється дотримання юрисдикціями **міжнародного стандарту прозорості та обміну інформацією за запитом**. Згідно з Методологією оцінювання, перевірки **проходять у дві фази**:

- Під час Фази 1 аналізується нормативно-правова система;
- Під час Фази 2 перевіряється рівень застосування цієї системи на практиці.

Протягом першого раунду деякі юрисдикції пройшли об'єднану перевірку, у ході якої оцінювалися аспекти як Фази 1, так і Фази 2. У новому раунді всі перевірки виконуватимуться в об'єднаний спосіб. Після завершення обох фаз перевірки кожна юрисдикція отримує загальний рейтинг.

Юрисдикції, що пройшли перевірки Фази 1 та Фази 2, отримали оцінку від Глобального форуму.

У 2016 році Україну було перевірено у рамках Фази 1. З огляду на те, що Україна не пройшла Фазу 2 перевірки, вона не отримала загальної оцінки від Глобального форуму у першому раунді. Вже розпочався другий раунд перевірок EOIR, тож Україну за графіком будуть перевіряти у четвертому кварталі 2018 року. Цього разу, Україні утримає оцінку щодо імплементації стандарту.

ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ КРАЇНАМИ-ПАРТНЕРАМИ

З 2010 року Глобальний форум здійснює добре відлагоджені та прозорі оцінювання рівня впровадження стандарту EOIR. Процес оцінювання складається частково із формальних рекомендацій, зазначених у звітах, а частково — з неформального діалогу із кожною юрисдикцією. Це допомагає зрозуміти різноманітні способи, якими стандарти можна впровадити у національних системах, та підштовхує юрисдикції до укріплення їхніх нормативно-правових систем та підвищення ефективності цих систем на шляху до виконання умов стандарту EOIR. Таким чином, кінцева мета процесу полягає у тому, щоб допомогти юрисдикціям ефективно впровадити міжнародний стандарт EOIR.

Існує кілька загальних цілей та принципів, що ними керується Глобальний форум при моніторингу та проведенні експертного оцінювання країнами-партнерами:

Ефективність. Механізм повинен бути систематичним та забезпечувати об'єктивний та узгоджений аналіз того, чи юрисдикція впровадила стандарт.

Справедливість. Механізм повинен забезпечувати однакове ставлення до всіх юрисдикцій, що проходять перевірку. Експертне оцінювання членів Глобального форуму — це справа рівноправних партнерів, які можуть бути відвертими у своїх оцінках. Перевірка країн, що не є членами, повинна проводитися тільки після того, як юрисдикції надали можливість взяти участь у Глобальному

форумі. Процес перевірки має передбачати для юрисдикції достатньо можливостей участі у її оцінюванні Глобальним форумом.

Прозорість. Механізм має передбачати процес регулярної публікації даних про роботу та форми діяльності Глобального форуму, а також про впровадження стандарту. Цей загальний обов'язок треба співвіднести із необхідністю забезпечити конфіденційність інформації, аби посприяти чесному оцінюванню показників країни.

Об'єктивність. Механізм повинен виходити з об'єктивних критеріїв. Юрисдикції треба оцінювати за міжнародно узгодженим стандартом згідно із заздалегідь узгодженою методологією.

Економічність. Механізм має бути ефективним, реалістичним, стислим та не занадто обтяжливим. Однак необхідно подбати про те, щоб моніторинг та оцінювання були ефективними, адже разом із стандартом вони гарантують єдині правила гри для всіх. Для досягнення ефективності та економічності необхідний високий рівень взаємодії при проведенні всіх процедур.

Координація з іншими організаціями. Механізм повинен уникати докладання зайвих зусиль. Треба намагатися використовувати та враховувати існуючі ресурси, у тому числі звіти оцінювання Глобальним форумом та, якщо це доречно, відповідні результати досліджень інших міжнародних органів, у тому числі органів, що встановлюють стандарти (наприклад, FATF), адже вони займаються моніторингом показників у схожих сферах.

Оцінювання нормативно-правової системи юрисдикції

Технічне завдання Глобального форуму із змінами, внесеними у другому раунді перевірок (Технічне завдання від 2016 року), складається із загальних вимог, що надають юрисдикціям чіткі орієнтири на шляху до впровадження стандарту EOIR. Процедури, пов'язані із оцінюванням дотримання норм EOIR, викладені у Методології проведення оцінки (Методологія від 2016).

Мета оцінювання нормативно-правової системи юрисдикції полягає у тому, щоб з'ясувати, чи юрисдикція задіяла відповідну нормативно-правову систему, необхідну для реалізації кожного із ключових елементів Технічного завдання від 2016 року Результатом оцінювання нормативно-правової системи стає один із наступних висновків стосовно кожного ключового компоненту, окрім елементу C.5 (Вчасність та якість запитів та відповідей):

a. Висновки – нормативно-правова система
Елемент реалізовано (*Реалізовано*)
Елемент присутній, але певні аспекти юридичного впровадження цього елементу треба покращити (*Потребує покращення*)
Елемент не реалізовано (*Не реалізовано*)

Висновок *«Реалізовано»* має місце, коли у нормативно-правовій системі юрисдикції не виявлено істотних недоліків. Істотним вважається такий недолік, який перешкоджає впровадженню ключового аспекту цього елемента.

У нормативно-правовій системі *«потрібні покращення»*, якщо виявлений недолік відноситься до суттєвого аспекту впровадження розглядуваного елементу.

Висновок *«Не реалізовано»* доречний у тих ситуаціях, коли виявлений недолік носить фундаментальний характер по відношенню до впровадження стандарту, наприклад, він може у значній мірі перешкодити обміну інформацією. Прикладом такої ситуації може бути неможливість доступу до банківської інформації або відсутність у юрисдикції жодних угод із іншими відповідними юрисдикціями, які б передбачали обмін податковою інформацією.

b. Оцінювання ефективності дії EOIR на практиці

Мета оцінювання дії EOIR на практиці полягає у тому, щоб перевірити, чи правила, встановлені правовою системою юрисдикції, діють по відношенню до реальних запитів на обмін податковою інформацією або надають достатні підстави для належного функціонування системи, якщо юрисдикція згодом отримає запити з приводу EOIR.

Незважаючи на те, що кожний із істотних елементів оцінюється з міркувань відповідності чинної нормативно-правової бази та її дієвості на практиці, кінцеве завдання цієї справи полягає у тому, щоб оцінити загальну ефективність.

ОБСЯГ ПЕРЕВІРОК

Технічне завдання від 2016 року розподілене на три частини:

Частина A	Аналіз доступності інформації (інформації про юридичних та бенефіціарних власників), бухгалтерських документів та банківських даних.
Частина B	Аналіз способів доступу до інформації та прав і гарантій безпеки платників податків.
Частина C	Аналіз механізмів обміну інформацією, у тому числі існуючих механізмів обміну інформацією із відповідними партнерами, питань конфіденційності, прав і гарантій безпеки платників податків та третіх сторін, а також ефективності запиту і надання інформації на практиці.

ПРОЦЕС ОЦІНЮВАННЯ

Перший раунд перевірок було проведено згідно Графіка перевірок, що вперше був узгоджений у 2010 році. Глобальний форум постановив, що усіх членів та країни, що не є членами, але мають відношення до перших, треба піддати другому раунду перевірок починаючи з 2016 року, щоб гарантувати постійне дотримання та впровадження стандарту. У той час як перший раунд перевірок загалом проводився окремо Фазою 1 та Фазою 2, перевірки, що починаються у 2016 році, поєднують Фазу 1 та Фазу 2 в один процес. Остаточний звіт потім публікується, при цьому перевірені юрисдикції теоретично повинні проконтролювати виконання будь-яких рекомендацій у звіті.

Експертне оцінювання EOIR країнами-партнерами проводиться спеціальною оціночною групою. Оціночні групи, що складаються з представників юрисдикцій-членів Глобального форуму разом із представниками Секретаріату Глобального форуму, проводять систематичні експертизи та оцінювання нормативно-правових систем юрисдикцій на предмет дотримання EOIR та практичного застосування. Учасники таких експертиз обираються головним чином із складу Групи з проведення оцінки (PRG), хоча члени Глобального форуму, які не належать до PRG, також мають право надавати своїх експертів для оцінювання. У роботі експертам допомагає спеціальний посібник, до якого входять Методологія 2016, Технічне завдання від 2016 року та інші супутні документи.

Ключові документи для проведення перевірок дотримання EOIR під егідою Глобального форуму

Обмін інформацією у податковій сфері буде ефективним лише тоді, коли достовірна інформація, яка ймовірно має відношення до податкових вимог запитуючої юрисдикції, є у наявності або вчасно надається, і при цьому існують юридичні механізми, що дозволяють отримати цю інформацію та обмінятися нею. Тож за своїм змістом прозорість та обмін інформацією можна охарактеризувати як додержання *трьох основних принципів*:

A.	Наявність інформації
B.	Належний доступ до інформації
C.	Існування механізмів обміну інформацією

Інакше кажучи, інформація має бути у наявності, податкові органи повинні мати **доступ** до інформації, та мають бути певні підстави для **обміну.** Якщо будь-який з цих елементів відсутній, обмін інформацією не буде ефективним.

A. Наявність інформації: Істотні елементи

Ефективний обмін інформацією потребує *наявності* достовірної інформації. Зокрема, він потребує того, щоб компетентні органи могли оперативно отримувати належну, точну та актуальну

інформацію про особу юридичних та бенефіціарних власників відповідних юридичних осіб та структур, а також бухгалтерську документацію по цих юридичних особах та структурах. До того ж, *для ефективного обміну інформацією життєво необхідною є наявність банківської інформації*.

У **Частині А** Технічного завдання від 2016 року говориться про те, що юрисдикції повинні забезпечити наявність інформації про власників та їхню особу, а також бухгалтерської документації та банківських даних. Така інформація може зберігатися з різноманітних причин: для податкових цілей, з метою боротьби з відмиванням грошей, із нормативних або комерційних міркувань тощо. Якщо така інформація не зберігається або інформація не утримується протягом певного періоду, то компетентний орган юрисдикції може бути не в змозі отримати та надати її у відповідь на запит. Юрисдикції повинні не тільки наполягати на тому, щоб цю інформацію утримували, але й на тому, щоб її зберігали принаймні протягом 5 років, навіть у випадках, коли відповідна юридична особа або правова структура перестала існувати. Також треба запровадити ефективні норми обов'язкового застосування правил, щоб гарантувати наявність інформації, у тому числі організувати належний моніторинг їхнього дотримання та достатньо дієві примусові важелі.

А.1 Юрисдикції повинні подбати про те, щоб інформація про власність та ідентифікаційні дані (у тому числі інформація про юридичних та бенефіціарних власників) усіх відповідних юридичних осіб та структур були доступні їхнім компетентним органам

А.1.1 Юрисдикції повинні подбати про те, щоб ця інформація була у наявності в їхніх компетентних органів, що встановлюють власників компаній та будь-яких юридичних об'єднань. Під власниками маються на увазі як юридичні, так і бенефіціарні власники (у тому числі ті особи, від чийого імені юридичний власник діє у якості номінального власника або у якості іншого представника за аналогічною домовленістю), а також особи, з яких складається ланцюг власності.

А.1.2 У разі, якщо юрисдикції дозволяють випуск акцій на пред'явника, вони повинні запровадити належні механізми для встановлення особи власників таких акцій. Можливим варіантом вирішення цього питання буде депозитарна домовленість із офіційно визнаною кастодіальною установою або іншою структурою подібного типу стосовно іммобілізації таких акцій.

А.1.3 Юрисдикції повинні забезпечити своїм компетентним органам доступ до інформації, яка ідентифікує партнерів та бенефіціарних власників будь-яких товариств, які (i) отримують прибуток або податкові знижки чи пільги у цій юрисдикції, (ii) ведуть господарчу діяльність у юрисдикції або (iii) являють собою товариство із обмеженою відповідальністю за законами цієї юрисдикції.

А.1.4 Юрисдикції повинні докласти всіх можливих зусиль для того, щоб їхні компетентні органи мали доступ до інформації про бенефіціарних власників заснованих за згодою сторін трастів, (i) які керуються за законами цієї юрисдикції, (ii) адміністрування яких здійснюється у цій юрисдикції, або (iii) чиї довірчі власники є резидентами цієї юрисдикції.

А.1.5 Юрисдикції, у яких дозволено засновувати фонди, повинні забезпечити своїм компетентним органам доступ до інформації про фонди, засновані за місцевими законами, за допомогою якої можна ідентифікувати засновників, членів ради фонду та його бенефіціарів (за наявності), а також усіх бенефіціарних власників фонду або осіб, що мають повноваження представляти фонд.

А.2 Юрисдикції повинні подбати про те, щоб для всіх відповідних юридичних осіб та структур велася докладна бухгалтерська документація.

А.2.1 Бухгалтерські документи повинні (i) правильно пояснювати усі транзакції, (ii) дозволяти у будь-який момент достатньо точно встановити фінансовий статус юридичної особи або структури та (iii) дозволяти сформувати фінансову звітність.

А.2.2 Бухгалтерська документація повинна також включати первинну документацію, як-от рахунки-фактури, контракти тощо, а також відображати (i) усі отримані та витрачені грошові суми та обставини, за яких вони були отримані чи витрачені; (ii) усі операції продажу/купівлі та інші транзакції; та (iii) активи і пасиви відповідної юридичної особи чи структури.

A.3 Банківська інформація повинна бути у наявності для всіх власників рахунків.

A.3.1 Банківська інформація повинна містити усі записи по відношенню до рахунків та до пов'язаних фінансових та операційних даних, у тому числі інформацію стосовно юридичних та бенефіціарних власників рахунків.

B. Доступ до банківської, ідентифікаційної, бухгалтерської інформації та до даних про власників: Істотні елементи

У податковому запиті може знадобитися різноманітна інформація, тож юрисдикції повинні мати повноваження для отримання усієї подібної інформації. Це, зокрема, інформація, що перебуває у віданні банків та інших фінансових установ, а також інформація, що стосується власників компаній або особи акціонерів інших юридичних осіб та організацій, як-от товариств і трастів, плюс бухгалтерська документація по таким юридичним особам.

При експертному оцінюванні країнами-партнерами перевіряється, чи в окремої юрисдикції є права доступу до потрібних категорій осіб та даних, та чи права та гарантії безпеки платників податків є сумісними із ефективним обміном інформації.

B.1 Компетентні органи повинні бути уповноважені надавати та отримувати інформацію по темі запиту у рамках схеми обміну інформацією від будь-якої особи на території їхньої юрисдикції, яка володіє такою інформацією або контролює її (незалежно від жодних юридичних зобов'язань цієї особи щодо підтримання конфіденційності цієї інформації).

B.1.1 Компетентні органи повинні бути уповноважені надавати та отримувати інформацію, що знаходиться у віданні банків, інших фінансових установ та будь-яких інших осіб, що діють у якості представників або довірчих осіб, у тому числі номінальних та довірчих власників, а також інформацію стосовно юридичних та бенефіціарних власників компаній, товариств, трастів, фондів та інших відповідних юридичних осіб, якщо таку інформацію мають у своєму розпорядженні компетентні органи юрисдикції або певні особи на території юрисдикції; також компетентні органи мають бути уповноважені надавати та отримувати інформацію про усіх законних власників таких юридичних осіб у ланцюгу власності.

B.1.2 Компетентні органи повинні бути уповноважені надавати та отримувати бухгалтерську документацію для всіх відповідних юридичних осіб та структур.

B.1.3 Компетентні органи повинні вдатися до всіх належних заходів зі збору інформації, щоб отримати запитувану інформацію, навіть якщо юрисдикція, до якої подали запит, не має потреби у цій інформації для власного податкового обліку (тобто, інформацію слід отримувати незалежно від того, чи вона має відношення до платника податку, який наразі перевіряється юрисдикцією, до якої подали запит).

B.1.4 Юрисдикції повинні передбачити ефективні засоби примушення до надання інформації.

B.1.5 Юрисдикції не мають права на підставі положень про таємниці (наприклад, банківську таємницю, фірмову таємницю) відмовляти у відповіді на запит про інформацію, зроблену у рамках механізму обміну інформацією.

B.2 Права та гарантії безпеки (наприклад, права на повідомлення, на апеляцію), що застосовуються до осіб у юрисдикції, яка отримала запит, повинні бути сумісними із принципами ефективного обміну інформацією.

B.2.1 Права та гарантії безпеки не повинні невиправдано заважати ефективному обміну інформацією або затримувати його. Наприклад, правила повідомлень повинні передбачати винятки із практики попередніх повідомлень (в особливості у ситуаціях, коли запит на інформацію носить дуже терміновий характер, або коли таке повідомлення з великою ймовірністю зменшить шанси на успіх у розслідуванні, що проводиться запитуючою юрисдикцією) та повідомлень через певний час після факту обміну інформацією (наприклад, коли таке повідомлення з великою ймовірністю зменшить шанси на успіх у розслідуванні, що проводиться запитуючою юрисдикцією).

C. Обмін інформацією: Істотні елементи

Загалом юрисдикції не можуть обмінюватися податковою інформацією, якщо вони не мають для цього правової бази або механізму. Законні підстави для обміну інформацією з'являються на базі двосторонніх або багатосторонніх механізмів (наприклад, конвенцій про уникнення подвійного оподаткування, угод про обмін податковою інформацією, спільної Конвенції Ради Європи та ОЕСР зі взаємної адміністративної допомоги у податковій сфері) або витікають із національного права.

У межах регіональних угруповань обмін інформацією може здійснюватися на базі інструментів обміну, що застосовуються до цих угруповань (наприклад, у межах ЄС це директиви та регламенти про взаємну допомогу). Процес експертного оцінювання країнами-партнерами повинен перевірити, чи мережа механізмів обміну інформацією, що працює в юрисдикції, відповідає конкретним обставинам у цій юрисдикції.

C.1 Механізми обміну інформацією повинні забезпечувати ефективний обмін інформацією:

- **C.1.1** Дозволяти обмін інформацією за запитом, коли вона, очевидно, має відношення до здійснення, у тому числі примусового, національного податкового законодавства запитуючої юрисдикції.
- **C.1.2** Передбачати обмін інформацією про всіх осіб (тобто, не обмежуватися тільки тими особами, які є резидентами в одній із держав-учасників угоди, або громадянами однієї з держав-учасників).
- **C.1.3** Не дозволяти юрисдикції, до якої надходить запит, відмовлятися надавати інформацію суто тому, що інформація належить фінансовій установі, номінальному власнику або особі, що діє у якості представника чи довірчої особи, або тому що вона стосується часток акціонерного капіталу юридичної особи.
- **C.1.4** Зазначати, що інформацією треба обмінюватися незалежно від того, чи юрисдикція, до якої роблять запит, має потребу у цій інформації для власних податкових цілей.
- **C.1.5** Не застосовувати принцип «подвійної підсудності» для обмеження обміну інформацією.

- **C.1.6** Забезпечувати обмін інформацією як у цивільних, так і у кримінальних податкових справах.
- **C.1.7** Надавати інформацію у чітко встановленій запитом формі (у тому числі із твердженнями свідків та наданням завірених копій оригінальних документів), наскільки це можливо в умовах національного законодавства та правової практики конкретної юрисдикції.
- **C.1.8** Вони повинні бути чинними; якщо угоди підписано, юрисдикції повинні зробити усе можливе для того, щоб оперативно ввести їх у дію.
- **C.1.9** Вони повинні набути чинності шляхом імплементації законодавчих актів, що забезпечують дотримання юрисдикцією умов механізму.

C.2 Мережа механізмів обміну інформацією між юрисдикціями повинна охоплювати усіх відповідних партнерів

C.3 Механізми обміну інформацією конкретної юрисдикції повинні передбачати належні положення про конфіденційність отримуваної інформації.

- **C.3.1** Механізми обміну інформацією повинні передбачати, що будь-яка отримана інформація повинна вважатися конфіденційною та (якщо зацікавлені юрисдикції не домовилися про інше) може розголошуватися тільки особам або органам (у тому числі судам та адміністративним органам), в обов'язки яких входить підрахування чи збирання податків, а також стягнення та законне переслідування чи розгляд апеляцій по відношенню до податків, що входять до компетенції положення про обмін інформацією. Такі особи чи органи мають використовувати інформацію тільки для вище означених цілей, якщо, звісно, сторони не домовилися про інше із дотриманням їхнього відповідного законодавства. Юрисдикції повинні подбати про запобіжні заходи для захисту конфіденційності інформації, якою обмінюються.
- **C.3.2** На додаток до інформації, що її юрисдикція-відправник безпосередньо надає юрисдикції-запитувачу, юрисдикції також повинні вважати конфіденційними у тій самій мірі, що й інформацію, описану у пункті C.3.1, усі запити про таку інформацію, супровідні документи до таких запитів та будь-яку іншу документацію, що містить таку інформацію, у тому числі листування між запитуючою та запитуваною юрисдикцією та

листування між податковими органами кожної з юрисдикцій.

C.4 Механізми обміну інформацією повинні поважати права та гарантії безпеки платників податків та третіх сторін.

C.4.1 Запитувані юрисдикції не можуть бути зобов'язані надавати інформацію, яка б розкривала будь-які торгові, ділові, промислові, комерційні або професійні таємниці, чи інформацію, яка є предметом адвокатської таємниці, або інформацію, розкриття котрої суперечить державній політиці.

C.5 Юрисдикція повинна в ефективний спосіб запитувати та надавати інформацію в обсязі мережі своїх угод.

C.5.1 Юрисдикції повинні мати можливість відповідати на запит протягом 90 днів з дати отримання, при цьому вони мають або надати запитувану інформацію, або доповісти про стан запиту.

C.5.2 Юрисдикції повинні запровадити належні організаційні процеси та ресурси, щоб гарантувати якість запитів та якість і своєчасність відповідей

C.5.3 Сприянню обміну інформацією не можна чинити невиправданих, непомірних або занадто суворих перешкод.

Загалом під час першого раунду усі перевірки проводились у дві фази: **під час Фази 1** аналізувалася нормативно-правова система на предмет прозорості та обміну інформацією у податковій сфері, а під час **Фази 2** перевірявся рівень застосування цієї системи на практиці. Протягом другого раунду експертного оцінювання країнами-партнерами продовжиться окреме оцінювання нормативно-правової системи юрисдикції з одного боку, та оцінювання ефективності процесів EOIR на практиці — з іншого боку. Однак усі юрисдикції також пройдуть єдину, комбіновану перевірку обох аспектів.

РЕЗУЛЬТАТ ПРОЦЕСУ ОЦІНЮВАННЯ

Встановлення рівня дотримання юрисдикцією стандарту EOIR, отже і її рейтингу, є однією з найважливіших та найскладніших завдань для оціночних груп та PRG.

Оцінка окремих елементів

Оцінювання практичної ефективності проводиться на базі *чотирівневої системи*:

Рейтинг	Ефективність застосування EOIR на практиці
Відповідає вимогам (Compliant, C)	Істотний елемент цілком упроваджено. Не було виявлено жодних суттєвих недоліків, а практичне застосування EOIR у юрисдикції визнане ефективним
В основному відповідає вимогам (Largely Compliant, LC)	Істотний елемент у значній мірі впроваджено Було виявлено принаймні один суттєвий недолік, який вчинив або напевне вчинить обмежений вплив на практичне застосування EOIR, або ще немає достатнього досвіду впровадження елементу на практиці, щоб можна було зробити висновок, що EOIR ефективно здійснюється на практиці.
Частково відповідає вимогам (Partially Compliant, PC)	Істотний елемент упроваджено тільки частково. Було виявлено принаймні один суттєвий недолік, який вчинив або напевне вчинить вагомий вплив на практичне застосування EOIR.
Не відповідає вимогам (Non-Compliant, NC)	Істотний елемент не впроваджено. Принаймні один суттєвий недолік.

Загальний рейтинг в результаті експертного оцінювання країнами-партнерами імплементації стандарту EOIR (на листопад 2017 року)		
Рейтинги на основі першого раунду перевірок	**Рейтинги на основі другого раунду перевірок**	**Загальний рейтинг:**
Бельгія, Китай (Китайська Народна Республіка), Колумбія, Фінляндія, Франція, Ісландія, Японія, Південна Корея, Литва, Мексика, Нова Зеландія, Словенія, Південна Африка, Іспанія, Швеція	Ірландія, Острів Мен, Італія, Джерсі, Маврикій, Норвегія	**Відповідають вимогам**
Албанія, Аргентина, Аруба, Австрія, Азербайджан, Багамські Острови, Бахрейн, Барбадос, Беліз, Ботсвана, Бразилія, Британські Віргінські Острови, Бруней Даруссалам, Болгарія, Буркіна-Фасо, Камерун, Чилі, Острови Кука, Кіпр, Чеська Республіка, Сальвадор, Естонія, Колишня Югославська Республіка Македонія, Габон, Грузія, Гана, Гібралтар, Греція, Гренада, Гернсі, Гонконг (Китай), Угорщина, Ізраїль, Кенія, Латвія, Лесото, Ліхтенштейн, Люксембург, Макао (Китай), Малайзія, Мальта, Мавританія, Монако, Монтсеррат, Марокко, Нідерланди, Нігерія, Ніуе, Пакистан, Філіппіни, Польща, Португалія, Румунія, Росія, Сан-Марино, Сенегал, Сінгапур, Словацька Республіка, Сент-Кіттс і Невіс, Сент-Люсія, Сент-Вінсент і Гренадіни, Саудівська Аравія, Сейшельські Острови, Швейцарія, Острови Теркс і Кайкос, Уганда, Сполучене Королівство, Сполучені Штати Америки, Уругвай	Австралія, Бермудські Острови, Канада, Каймановські Острови, Данія, Німеччина, Індія, Катар	**В основному відповідають вимогам**
Андорра, Антигуа і Барбуда, Коста-Рика, Домініка, Домініканська Республіка, Гватемала, Федеративні Штати Мікронезії, Ліван, Науру, Панама, Самоа, Об'єднанні Арабські Емірати, Вануату		**Тимчасово* в основному відповідають вимогам**
Ангілья, Індонезія, Сінт-Мартен, Туреччина	Кюрасао, Ямайка	**Частково відповідають вимогам**
Маршаллові Острови		**Тимчасово* частково відповідають вимогам**
Тринідад і Тобаго**		**Не відповідають вимогам**

* Ці юрисдикції було перевірено за Прискореною процедурою перевірки та призначено їм тимчасовий загальний рейтинг. Для цих юрисдикцій у найближчому майбутньому планується повна перевірка за більш докладним Технічним завданням від 2016 року.

** Ця юрисдикція подала клопотання про Прискорену процедуру перевірки, але не змогла продемонструвати достатніх успіхів для того, щоб її рейтинг підвищили з оцінки «Не відповідає вимогам».

ОЦІНКА УКРАЇНИ. ПЕРШИЙ РАУНД. ФАЗА 1

Оцінювання нормативно-правової системи України базувалося на міжнародних стандартах прозорості та обміну інформацією, описаних у Технічному завданні від 2010 року. Підготовка до оцінювання здійснювалася за Методологією від 2010 року від Глобального форуму.

Оцінювання виконувалося на підставі законів, регламентів та механізмів обміну інформацією, чинних на 17 травня 2016 року; на відповідях України в анкеті Фази 1 та на додаткові запитання; на інших матеріалах, наданих Україною, та на інформації, наданій юрисдикціями-партнерами.

Аналогічно вищеописаному Технічному завданню від 2016 року, Технічне завдання від 2010 року розподіляє стандарти прозорості та обміну інформацією на 10 істотних елементів та 31 пронумерований аспект у трьох загальних категоріях:

(A) Наявність інформації,
(B) Належний доступ до інформації,
(C) Обмін інформацією.

В оцінюванні нормативно-правова система України аналізується на предмет реалізації цих елементів та пронумерованих аспектів. Остаточний звіт під назвою «Звіт про експертне оцінювання країнами-партнерами: Україна. Фаза 1. Нормативно-правова система» було опубліковано влітку 2016 року[1].

Висновок наступний:

У цілому в Україні діє нормативно-правова система, яка забезпечує наявність, доступ та обмін усією відповідною податковою інформацією згідно з міжнародним стандартом. Реакція України на рекомендації у цьому звіті та заходи із застосування правової бази при практичному обміні інформацією будуть ретельно вивчатися протягом наступного раунду експертного оцінювання України країнами-партнерами, який повинен розпочатися у другій половині 2018 року.

EOIR, Експертне оцінювання країнами-партнерами (Фаза 1)
Короткий перелік висновків та факторів, які обумовили рекомендації

Висновок	Фактори, які обумовили рекомендації	Рекомендації
Юрисдикції повинні подбати про те, щоб інформація про власність та ідентифікаційні дані усіх відповідних юридичних осіб та структур були доступні їхнім компетентним органам *(ТЗ A.1)*.		
Цей елемент присутній, але певні аспекти юридичного впровадження цього елементу треба покращити.	Інформація про структуру власності іноземних компаній, що мають суттєвий економічний зв'язок із Україною (зокрема, мають в Україні головний офіс або штаб-квартиру), а також іноземних товариств, що ведуть господарчу діяльність в Україні або отримають у ній оподатковуваний дохід, не завжди доступна.	Україна повинна гарантувати, що інформація про структуру власності іноземних компаній із суттєвим економічним зв'язком із Україною та іноземних товариств, що ведуть господарчу діяльність в Україні або отримають у ній оподатковуваний дохід, була доступною за будь-яких обставин.
	Акціонерні компанії мали можливість випускати акції на пред'явника до лютого 2006 року. В українському законодавстві передбачені певні механізми, що вимагають ідентифікації власників залишкових акцій на пред'явника. Однак вони не забезпечують ефективної іммобілізації або обміну цих акцій таким чином, щоб ідентифікувати всіх їхніх власників. Слід, однак,	Україна повинна запровадити чіткі правила ефективної ідентифікації всіх власників залишкових акцій на пред'явника. Україна має забезпечити утримання інформації про всіх бенефіціарів та засновників іноземних трастів, у яких беруть участь українські довірчі власники або адміністрування яких здійснюється в Україні.

[1] *Експертне оцінювання Глобального форуму з питань прозорості та обміну інформацією в податковій сфері: Україна 2016 рік, ФАЗА 1: НОРМАТИВНО-ПРАВОВА СИСТЕМА, липень 2016 року (відповідає стану нормативно-правової системи на травень 2016 року).*

Висновок	Фактори, які обумовили рекомендації	Рекомендації
	зауважити, що кількість акцій на пред'явника обмежена та не може збільшуватися. Українське законодавство не вимагає того, щоб інформація про всіх бенефіціарів та засновників іноземних трастів, у яких беруть участь українські довірчі власники або адміністрування яких здійснюється в Україні, була доступною за будь-яких обставин.	
Юрисдикції повинні подбати про зберігання надійної бази даних бухгалтерського обліку для всіх відповідних юридичних осіб та структур *(ТЗ А.2)*.		
Цей елемент присутній, але певні аспекти юридичного впровадження цього елементу треба покращити.	Українське законодавство не надає чіткої гарантії того, що по відношенню до іноземних трастів, у яких беруть участь українські довірчі власники або адміністрування яких здійснюється в Україні, у всіх випадках ведеться надійна бухгалтерія та облік первинної документації.	Українське законодавство повинне гарантувати, що по відношенню до іноземних трастів, у яких беруть участь українські довірчі власники або адміністрування яких здійснюється в Україні, у всіх випадках ведеться надійна бухгалтерія та облік первинної документації.
	В українському законодавстві не передбачено вимоги щодо зберігання первинних документів протягом щонайменше п'яти років після скінчення трирічного терміну обов'язкового зберігання, і також незрозуміло, у яких випадках і як довго треба зберігати бухгалтерські документи після ліквідації юридичної особи або структури.	Україна має запровадити чіткі правила, за якими усі бухгалтерські документи повинні будуть зберігатися впродовж принаймні п'яти років після скінчення періоду, до якого вони відносяться.
Банківська інформація повинна бути у наявності для всіх власників рахунків.*(ТЗ А.3)*.		
Елемент реалізовано		
Компетентні органи повинні бути уповноважені надавати та отримувати інформацію по темі запиту у рамках схеми обміну інформацією від будь-якої особи на території їхньої юрисдикції, яка володіє такою інформацією або контролює її (незалежно від жодних юридичних зобов'язань цієї особи щодо підтримання конфіденційності цієї інформації). *(ТЗ В.1.)*		
Цей елемент присутній, але певні аспекти юридичного впровадження цього елементу треба покращити.	Задля отримання банківської інформації, якою податкова адміністрація ще не володіє або не може отримати шляхом письмового запиту, податкова адміністрація повинна звернутися до суду. Однак порядок судового розгляду може викликати ускладнення з приводу необхідності ідентифікувати особу, на чию банківську інформацію робиться запит, адже єдиним прикладом засобу встановлення особи людини і критерієм розкриття відповідної інформації є її ім'я.	Україна повинна внести зміни до своїх законів з метою надати постійний доступ до банківської інформації згідно зі Стандартом.
Права та гарантії безпеки (наприклад, права на повідомлення, на апеляцію), що застосовуються до осіб у юрисдикції, яка отримала запит, повинні бути сумісними із принципами ефективного обміну інформацією *(ТЗ В.2)*.		
Елемент реалізовано	Перед отриманням доступу до банківської інформації через рішення суду українське законодавство передбачає надсилання повідомлення особі, по відношенню до якої запитується інформація. Наразі не ясно, чи в законі існують винятки, за яких можливо не надсилати попереднє	Україна повинна прояснити законодавство, подбавши про належні винятки із зобов'язання повідомляти особу, чия банківська інформація є предметом запиту.

Висновок	Фактори, які обумовили рекомендації	Рекомендації
	повідомлення, як цього передбачає Стандарт.	
Механізми обміну інформацією повинні забезпечувати ефективний обмін інформацією *(ТЗ С.1).*		
Цей елемент присутній, але певні аспекти юридичного впровадження цього елементу треба покращити.	Судові процедури, які за українським законодавством треба розпочати, щоб отримати банківську інформацію в обсязі, що перевищує номер рахунку та ім'я власника рахунку, чинять певні перешкоди, що можуть обмежити ефективний обмін банківською інформацією.	Україна повинна внести зміни до своїх законів з метою надати постійний доступ до банківської інформації згідно зі Стандартом.
Мережа механізмів обміну інформацією між юрисдикціями повинна охоплювати усіх відповідних партнерів *(ТЗ С.2).*		
Елемент реалізовано		Україна повинна продовжити розвивати свою мережу обміну інформацією із усіма відповідними партнерами.
Механізми обміну інформацією конкретної юрисдикції повинні передбачати належні положення про конфіденційність отримуваної інформації.*(ТЗ С.3).*		
Елемент реалізовано		
Механізми обміну інформацією повинні поважати права та гарантії безпеки платників податків та третіх сторін.*(ТЗ С.4).*		
Елемент реалізовано		
Юрисдикція повинна вчасно надавати інформацію в обсязі мережі своїх угод *(ТЗ С.5).*		
Оціночна група не має можливості оцінити, чи цей елемент реалізовано, оскільки він пов'язаний із проблемами у сфері практичного застосування, які не вирішено після перевірки у ході Фази 1.		

НАСТУПНІ КРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

За результатами першої перевірки Україна тепер за планом має пройти другий раунд перевірок. Під час **першого раунду** перевірок юрисдикції пройшли дві окремі фази експертного оцінювання країнами-партнерами – *Фазу 1*, яка стосувалась аналізу нормативно-правової системи юрисдикції, та *Фазу 2*, яка стосувалась практичних аспектів упровадження стандарту EOIR у юрисдикції (у першому раунді Україна пройшла тільки Фазу 1, тож загального рейтингу не було присвоєно). Під час **другого раунду**, який проходить в одну фазу, вперше буде оцінено практичну реалізацію стандарту в Україні, через що планована перевірка є особливо складним завданням.

Для того, щоб забезпечити виконання цього завдання, необхідно сформувати відповідальну робочу групу з міжнародної співпраці у податковій сфері (РГ з міжнародної співпраці у податковій сфері), яка складатиметься із представників Міністерства фінансів, Державної фіскальної служби, Національного банку України, Міністерства юстиції та інших профільних відомств; ця РГ працюватиме під координуванням Міністерства фінансів задля гарантування того, що буде здійснено усю підготовчу роботу і що будуть у наявності ресурси, необхідні для задовільного проходження майбутнього оцінювання. Робоча група також посприяє співпраці між профільними установами та чітко просигналізує, що цей процес має надійну підтримку на найвищому рівні.

➔ Крок №1 «Звіт про хід упровадження. Раунд 1. Фаза 1»

Згідно остаточного «Звіту про результати експертного оцінювання України країнами-партнерами: «Фаза 1. Нормативно-правова система» (серпень 2016 року), в Україні **реалізовано** нормативно-правову систему, що забезпечує наявність, доступ та обмін усією відповідною податковою інформацією згідно з міжнародним стандартом. Цей висновок підтверджує, що у 2016 році не було виявлено суттєвих недоліків. Суттєвим вважається такий недолік, який перешкоджає впровадженню ключового аспекту кожного елемента; однак у звіті було вказано на певні прогалини в існуючій системі та запропоновано декілька рекомендацій для їхнього усунення.

У звіті також говориться, що реакція України на рекомендації у ньому та її заходи із застосування правової бази при практичному обміні інформацією будуть ретельно вивчатися протягом наступного раунду експертного оцінювання України країнами-партнерами, який повинен розпочатися у другій половині 2018 року.

Україну попросили до червня 2017 року представити PRG звіт про хід запровадження заходів з метою виконання рекомендацій у звіті, згідно із Методологією 2016 для другого раунду експертного оцінювання країнами-партнерами. Звіт про хід упровадження надано у Додатку 1.

➔ Крок №2 «Впровадження рекомендацій від 2016 року: Раунд 1. Фаза 1»

Застосування правової бази і практичних напрацювань при обміні інформацією буде ретельно вивчатися під час наступного раунду експертного оцінювання України країнами-партнерами, призначеного на четвертий квартал 2018 року.

Ще до початку оцінювання треба заздалегідь внести зміни до відповідного законодавства, зокрема до наступних його сфер, які наразі є найбільш критичними для України:

- Наявність інформації про бенефіціарних власників;
- Наявність достовірної бухгалтерської документації протягом необхідного періоду;
- Доступ податкових органів до банківської інформації у рамках обміну інформацією.

Першим завданням РГ з міжнародної співпраці у податковій сфері буде проведення докладної процедури дью діліженс по відношенню до рекомендацій Глобального форуму та чинного українського законодавства у сфері податкової прозорості та обміну інформацією, а потім підготування законодавчих пропозицій для дотримання цих рекомендацій. Далі Міністерство фінансів забезпечить політичну підтримку для прийняття цих пропозицій до кінця 2018 року.

Глобальний форум запропонував технічну підтримку з метою посприяти якомога швидшому прогресу у цьому напрямку.

➔ Крок №3 «Попереднє виявлення та усунення можливих порушень напередодні розширеного Раунду 2»

Застосування правової бази і практичних напрацювань при обміні інформацією буде ретельно вивчатися під час наступного раунду експертного оцінювання України країнами-партнерами, призначеного на четвертий квартал 2018 року; воно охоплюватиме період в останні три роки.

Головним іспитом для України стане демонстрація того, що практичне впровадження стандарту EOIR відповідає самим вимогам стандарту EOIR. До того ж, список вимог стандарту EOIR у другому раунді було розширено. У другому раунді перевірок Україна буде повинна продемонструвати дотримання розширеного стандарту EOIR, відображеному у наступних документах:

- Методології проведення оцінки від 2016 року;
- Технічного завдання від 2016 року для моніторингу та контролю успіхів на шляху до прозорості та обміну інформацією за запитом у податковій сфері.

Україна має співпрацювати із Секретаріатом Глобального форуму у ході процедури попереднього виявлення недоліків у світлі майбутньої перевірки додержання EOIR, а також надати йому можливість усунути можливі порушення.

Серед нових елементів, на які треба звернути увагу у цьому контексті, є такі:

- Вимога щодо наявності та доступу до інформації про бенефіціарних власників для всіх відповідних юридичних осіб та структур;
- Прямі докази існування заходів примусового виконання та вимог щодо обов'язкового періоду зберігання інформації про власників, а також бухгалтерської та банківської документації;
- Роз'яснення щодо стандарту наявності інформації про власників і бухгалтерських даних по іноземних компаніях;
- Роз'яснення щодо прав та гарантій безпеки;
- Внесення змін до Статті 26 Типової податкової конвенції ОЕСР та Пояснень до неї (особливо стосовно стандарту групових запитів); та
- Встановлення вимог щодо повноти та якості EOI-запитів та відповідей.

Глобальний форум запропонував технічну підтримку з метою посприяти якомога швидшому прогресу у цьому напрямку, особливо у тому, що стосується бенефіціарних власників.

➔ Крок №4 «Експертне оцінювання країнами-партнерами. Раунд 2. Фаза 1+2»

Ось ключові документи, на базі яких проводиться експертне оцінювання EOIR країнами-партнерами:

Технічне завдання від 2016 року	Методологія проведення оцінки від 2016 року	Положення про критерії оцінки від 2016 року
Базується на початковому Технічному завданні для першого раунду перевірок та розподіляє стандарти на істотні елементи та пронумеровані аспекти.	Надає докладну інструкцію з порядку проведення експертного оцінювання країнами-партнерами.	Встановлює систему оцінювання рівня впровадження стандарту EOIR.

Другий раунд перевірок: порядок здійснення

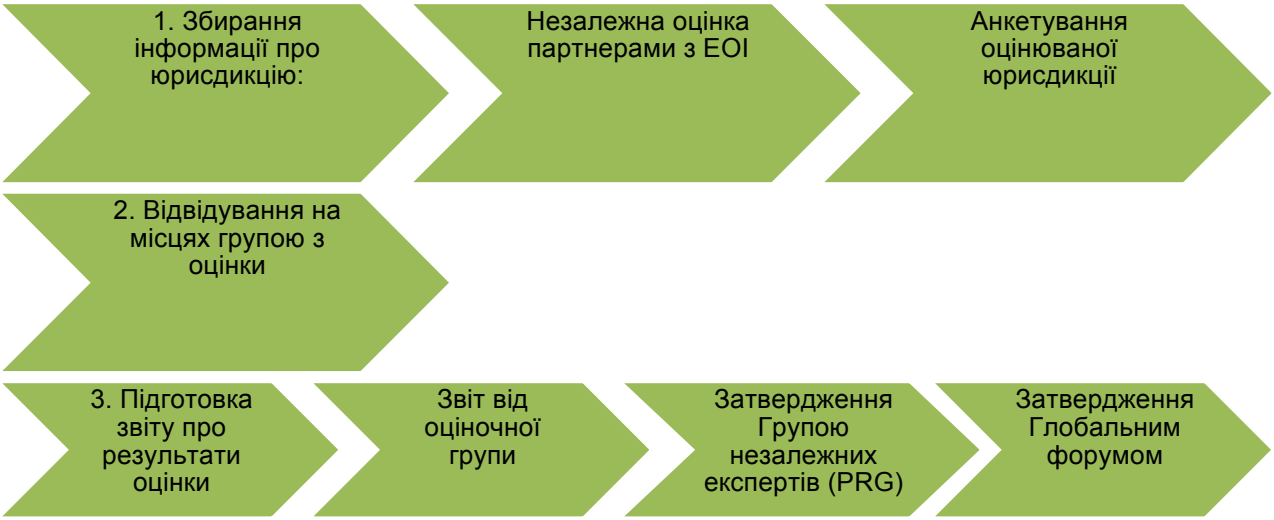

Оцінювання нормативно-правової системи юрисдикції:

Висновки	Зауваження
Елемент реалізовано (*Реалізовано*)	Немає істотних недоліків. Можливе існування дрібної проблеми, що чинить дуже обмежений вплив на здатність юрисдикції впроваджувати стандарт у частині даного елементу.
Цей елемент присутній, але певні аспекти юридичного впровадження цього елементу треба покращити (*Потребує покращення*)	Виявлений недолік відноситься до істотних аспектів упровадження даного елементу.
Елемент не реалізовано (*Не реалізовано*)	Виявлений недолік носить фундаментальний характер по відношенню до впровадження стандарту, наприклад, він може у значній мірі перешкодити обміну інформацією.

Оцінювання ефективності дії EOIR на практиці:

Висновки	Зауваження
Відповідає вимогам	Істотний елемент цілком впроваджено. Не було виявлено жодних суттєвих недоліків, а практичне застосування EOIR у юрисдикції визнане ефективним.
В основному відповідає вимогам	Істотний елемент у значній мірі впроваджено. Було виявлено принаймні один суттєвий недолік, який має або може мати обмежений вплив на практичне застосування EOIR, або ще немає достатнього досвіду впровадження елементу на практиці, щоб можна було зробити висновок, що EOIR ефективно здійснюється на практиці.
Частково відповідає вимогам	Істотний елемент упроваджено тільки частково. Було виявлено принаймні один суттєвий недолік, який має або може мати вагомий вплив на практичне застосування EOIR.
Не відповідає вимогам	Істотний елемент не впроваджено. Було виявлено принаймні один суттєвий недолік, який має або може мати фундаментальний вплив на практичне застосування EOIR.

АВТОМАТИЧНИЙ ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ (AEOI)

Починаючи з 2012 року політичний інтерес було також зосереджено на можливостях автоматичного обміну інформацією. Міністри фінансів країн G20 та керівники Центральних Банків ухвалили автоматичний обмін інформацією як очікуваний новий стандарт 19 квітня 2013 року.

Рішення G20 стало наслідком раніше висловлених заяв п'яти європейських країн щодо їхнього наміру розвивати та впровадити багатосторонній обмін податковою інформацією на основі Типової міжурядової угоди з метою покращення відповідності міжнародним податковим вимогам і впровадження FATCA, розробленої цими країнами (Франція, Німеччина, Італія, Іспанія та Сполучене Королівство) та Сполученими Штатами Америки («Модель 1 IGA»).

22 травня 2013 року Європейською Радою було одноголосно погоджено надати пріоритет розширенню меж автоматичного обміну на території ЄС та на глобальному рівні та схвально відзначено зусилля країн G8, G20 та ОЕСР у напрямку розвитку глобального стандарту. 12 червня 2013 року Європейська Комісія прийняла законодавчу пропозицію щодо розширення обсягу автоматичного обміну інформацією в своїй директиві з адміністративного співробітництва.

19 червня 2013 року лідери країн G8 заслухали звіт Генерального секретаря ОЕСР «Поступові зміни в створенні податковій прозорості», де викладено конкретні кроки, які слід здійснити для впровадження глобальної моделі автоматичного обміну інформацією. Лідери країн G8 погодили необхідність співпраці з ОЕСР і на рівні G20 з метою негайного впровадження цих рекомендацій.

6 вересня 2013 року лідери країн G20 прийняли автоматичний обмін інформацією як новий глобальний стандарт і висловили свою беззаперечну підтримку роботі ОЕСР, направлену на оформлення єдиного глобального стандарту в 2014 році у співпраці з країнами G20.

У лютому 2014 року міністри фінансів країн G20 та керівники Центральних Банків ухвалили Єдиний стандарт звітності для автоматичного обміну податковою інформацією. Понад 100 юрисдикцій зобов'язалися впровадити AEOI у найближчому майбутньому, причому майже 50 з них вже розпочали процес обміну.

В основі глобальної моделі автоматичного обміну лежить врахування інформації про фінансові рахунки. Багато юрисдикцій, незалежно від того, чи є вони країнами-членами ОЕСР, вже здійснюють автоматичний обмін інформацією як зі своїми партнерами, так і на регіональному рівні (як-от у межах ЄС) щодо різних категорій доходу, а також передають інші відомості, наприклад про зміни резидентства, придбання чи відчуження нерухомого майна, відшкодування ПДВ, податки, що стягуються з джерела тощо. Новий глобальний стандарт не обмежує (і не має такої мети) інші типи або категорії автоматичного обміну інформації. У ньому викладено мінімальні стандартні вимоги до інформації, що підлягає обміну. Кожна юрисдикція має право самостійно вибрати інформацію для обміну, окрім тих мінімальних вимог, викладених у цьому документі.

Намагаючись максимально підвищити ефективність та знизити витрати фінансових установ, Єдиний стандарт звітності активно спирається на принципи міжурядового підходу до впровадження закону FATCA. Міжурядовий підхід до організації звітності відповідно до FATCA в деяких аспектах не відрізняється від CRS, відмінності між ними полягають саме в багатосторонньому характері системи CRS та інших аспектах, притаманних системі запровадженій США, зокрема, концепції оподаткування на підставі громадянства та наявності значного та комплексного податку, що утримується з джерела на основі FATCA.

Головними факторами успіху ефективного автоматичного обміну фінансовою інформацією є:

(1.) Єдиний стандарт інформаційної звітності, дью діліженс та обміну інформацією,
(2.) Правова та операційна база для обміну інформацією; та
(3.) Єдині або сумісні технічні рішення.

Єдиний стандарт інформаційної звітності, дью діліженс та обміну інформацією

Ефективна модель автоматичного обміну інформацією потребує наявності єдиного стандарту щодо інформації, поданої в звітності фінансовими установами, яка підлягатиме обміну з юрисдикціями резидентства. Таким чином забезпечується відповідність звітності фінансових установ інтересам країни резидентства. Підвищується якість і прогнозованість інформації, що підлягатиме обміну. У результаті з'являються багатонадійні можливості для країни резидентства

підвищити рівень дотримання законодавства та найкращим чином розпорядитися інформацією (наприклад, шляхом автоматичного звіряння із інформацією про дотримання внутрішніх законів та аналізу даних).

Щоб обмежити можливості платників податків щодо обходу моделі завдяки переміщення активів до установ чи інвестування в товари, що не охоплюються моделлю, режим звітності має охоплювати широкі обсяги в трьох вимірах, а саме:

Обсяг фінансової інформації, що подається в звітах: Режим комплексного звітування охоплює різні типи інвестиційного доходу, в тому числі відсотки, дивіденди тощо, а також розглядає ситуації, коли платник податків намагається приховати капітал, який по суті є доходом чи активом, за яким здійснено ухиляння від сплати податку (наприклад, через включення інформації про баланс рахунків).

Власники рахунків, що підлягають звітуванню: Режим комплексного звітування передбачає звітування не лише фізичних осіб, але й також має обмежувати можливості платників податків уникати звітування шляхом використання посередницьких юридичних осіб або домовленостей. Це означає, що фінансові установи повинні наскрізь бачити фіктивні компанії, трасти чи подібні домовленості, у тому числі суб'єкти оподаткування, щоб охопити всі ситуації, коли платник податків може спробувати приховати власника, але бажає сплатити податок з прибутку.

Фінансові установи, які повинні звітувати: Режим комплексного звітування охоплює не лише банки, але й інші фінансові установи, як-от брокери, деякі організації колективного інвестування та деякі страхові компанії.

Правова та операційна база для обміну інформацією

Хоча двосторонні угоди типу тих, що базуються на Статті 26 Типової податкової конвенції ОЕСР, дозволяють робити автоматичний обмін, все ж таки багатосторонній інструмент обміну, а саме Багатостороння Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах (Багатостороння Конвенція) із змінами і доповненнями за 2011 рік, є найбільш ефективним інструментом. Вона охоплює всі форми адміністративної взаємодії, містить чіткі правила щодо дотримання конфіденційності та належного використання інформації, а також передбачає автоматичний обмін інформацією. Однією з головних її переваг є глобальний розмах. Для автоматичного обміну, що здійснюється за цією Конвенцією, обов'язковою є окрема угода, укладена між компетентними органами сторін (яких може бути дві або декілька), завдяки чому угода може бути підписана між багатьма сторонами (але фактичний автоматичний обмін завжди здійснюватиметься на двосторонній основі). Така угода між компетентними органами активує та вводить у дію автоматичний обмін між учасниками. У разі, якщо юрисдикції використовують інші інструменти інформаційного обміну, наприклад, двосторонні угоди, угода між компетентними органами може виконувати ту ж саму функцію.

Такі угоди та інструменти обміну інформацією містять чіткі положення, що вимагають дотримання норм конфіденційності щодо інформації, яка підлягає обміну, а також обмеження щодо кола осіб, кому дозволено розголошувати цю інформацію, та цілей, в яких дозволено цю інформацію використовувати. ОЕСР видала Посібник із дотримання конфіденційності, де викладено методичні рекомендації щодо дотримання конфіденційності та надано практичні поради щодо забезпечення належного рівня захисту інформації. Перш ніж укладати угоду щодо автоматичного обміну інформацією з іншою юрисдикцією, вкрай важливо, щоб юрисдикція-одержувач володіла законодавчою базою й адміністративними потужностями та процесами, що забезпечуватимуть дотримання вимог конфіденційності отриманої інформації, а також використання цієї інформації лише в цілях, погоджених угодою.

Єдині або сумісні технічні рішення

Єдині або сумісні технічні рішення для звітування та обміну інформацією – це важлива складова системи стандартизованого автоматичного обміну інформацією, особливо тієї, що використовуватиметься великою кількістю юрисдикцій і фінансових установ. Стандартизація надасть змогу знизити витрати для всіх учасників процесу. Необхідно стандартизувати технічний формат звітування, щоб інформацію можна було швидко записати, надіслати та обробити, зазнаючи помірних витрат, тому для цього потрібні безпечні та сумісні методи передачі та шифрування даних.

Автоматичний обмін інформацією між партнерами з обміну здійснюється Єдиною системою

передачі (CTS), розробленою Форумом із податкового адміністрування ОЕСР. Завдяки CTS вдалося значно скоротити витрати, підвищити рівень безпеки та обійтися без використання понад 5 тис. каналів двостороннього обміну. На сьогодні Глобальний форум взяв на себе відповідальність із управління подальшим функціонуванням CTS.

ОГЛЯД ЗАВДАНЬ ІЗ ЗАПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТУ

Існують чотири основні вимоги до впровадження Стандарту:

Для його успішного впровадження потрібні особливі вміння у *правовій, податковій та інформаційно-технологічній сферах*. З огляду на це обов'язково необхідна співпраця з боку кваліфікованого персоналу із Міністерства Фінансів, податкових органів, банківського регулятора та інших.

Вищезгадана **РГ з міжнародної співпраці у податковій сфері** повинна забезпечити співпрацю між усіма профільними організаціями та спільне користування ресурсами, до того ж вона чітко просигналізує, що проект із впровадження стандарту AEOI має надійну підтримку на найвищому рівні. У порядку, схожому до робочого процесу у рамках EOIR, щоденною координацією цього проекту може займатися спеціально призначений менеджер проекту, в обов'язки якого буде входити ретельне управління проектною діяльністю та функціонування у якості єдиної контактної особи під час здійснення проекту.

План дій із здійснення проекту AEOI буде узгоджений між Міністерством Фінансів України та Секретаріатом Глобального Форуму після попереднього оцінювання перспектив України щодо впровадження AEOI, у першу чергу аспектів, що стосуються конфіденційності та захисту даних – попередню оцінку буде розпочато у грудні 2017 року. План дій складатиметься із чітких кроків щодо його впровадження і включатиме кожну із чотирьох вищезазначених вимог, а також дати, до яких треба буде завершити відповідні завдання.

ПРИВЕДЕННЯ ПРАВИЛ ЗВІТНОСТІ ТА ДЬЮ ДІЛІДЖЕНС ДО НОРМ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Першочерговим завданням є підготовка законодавства до впровадження стандарту AEOI. Підзвітні фінансові установи мають керуватися юридичною вимогою, що зобов'яже їх розпочати процеси дью діліджснс, тому закони як такі повинні вчасно набути чинності. Секретаріат Глобального форуму надасть технічну підтримку при підготуванні законодавчих ініціатив, запропонувавши типовий проект закону та пов'язані із ним консультації.

Життєво важливим у цій ситуації буде якісний діалог із представниками фінансового сектору. Проектна група повинна звернутися до представників галузі та повідомити їм про їхні обов'язки.

ВИБІР ПРАВОВОЇ ОСНОВИ ДЛЯ АВТОМАТИЧНОГО ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ

Для затвердження міжнародного обміну даними із іншими юрисдикціями потрібен правовий інструмент.

Існує два типи необхідних інструментів:

1. Міжнародна угода, що дозволяє автоматичний обмін інформацією та надає необхідні гарантії захисту та конфіденційності даних. До цих міжнародних угод відносяться Багатостороння Конвенція про взаємну адміністративну допомогу у податкових справах, конвенції про уникнення подвійного оподаткування та угоди про обмін податковою інформацією (якщо вони включають протокол від 2015 року, що передбачає автоматичний обмін інформацією); та

2. Угода між компетентними органами, що формує практичну базу для здійснення обміну інформацією. Типові угоди між компетентними органами можна знайти у стандарті AEOI.

Багатосторонні угоди є найбільш ефективними засобами напрацювання необхідної правової бази, адже вони дозволяють уникнути необхідності домовлятися про міжнародні угоди та угоди між компетентними органами із кожною окремою юрисдикцією. Більшість юрисдикцій, що підписалися на Стандарт AEOI, вже обрали багатосторонній підхід, і так само зроблять й інші.

Україна вже підписала Багатосторонню Конвенцію, але вона ще має підписати Багатосторонню угоду між компетентними органами. Хоча ці угоди багатосторонні за характером, сам обмін проходить у двосторонньому порядку, при цьому кожна юрисдикція зберігає повний контроль над тим, із якими саме юрисдикціями вона автоматично обмінюватиметься інформацією.

БАГАТОСТОРОННЯ УГОДА МІЖ КОМПЕТЕНТНИМИ ОРГАНАМИ

Багатостороння Угода між компетентними органами (MCAA) — це багатостороння рамкова угода, що надає стандартизований та ефективний механізм для спрощення автоматичного обміну інформацією згідно із Стандартом з автоматичного обміну інформацією в податковій сфері (Стандарт). Вона дозволяє обійтися без укладання кількох двосторонніх угод.

Формат рамкової угоди, притаманний MCAA, передбачає, що кожний підписант має остаточний контроль над тим, у які саме стосунки з обміну інформацією він вступає (та з яких виходить), а також що стандарти конфіденційності та захисту даних кожного підписанта будуть завжди мати силу.

Правова основа для MCAA (про яку домовляються на рівні компетентних органів) зазначена у статті 6 Багатосторонньої Конвенції про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах (Конвенція), яка передбачає автоматичний обмін інформацією між Сторонами Конвенції, якщо обидві Сторони згодом погодяться це робити.

Угоду MCAA може підписати:

a. будь-яка Сторона Конвенції;
b. будь-який підписант Конвенції, який ще не ратифікував її; та
c. будь-яка юрисдикція, яка публічно зобов'язалася підписати Конвенцію.

УВЕДЕННЯ В ДІЮ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Згідно зі стандартом AEOI, існує два напрямки потоку інформації: один — від фінансових установ до податкового органу; інший — від податкового органу до його партнерів з міжнародного обміну (і у зворотному напрямку для взаємного обміну).

Для організації першого напрямку руху інформації можна використовувати існуючі канали звітності або придбавати готові комерційні рішення. Це можна зробити, наприклад, через урядовий веб-портал. Дуже важливо обговорити із фінансовим сектором, яка саме система планується для використання.

Що стосується другого напрямку руху інформації між юрисдикціями, то тут стане у нагоді CTS, який надає для цього безпечний та ефективний механізм.

ЗАХИСТ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ ТА ОХОРОНА ДАНИХ

Конфіденційність інформації про платників податків є основоположним принципом обміну податковою інформацією та має відношення до всіх трьох попередніх вимог (місцевого законодавства, міжнародної правової бази та інформаційно-технічних й операційних питань). Глобальний форум проводить централізоване оцінювання рівня конфіденційності, яке включає заповнення спеціально призначеної анкети, а потім відвідування країни для оцінки на місцях. Глобальний форум та інші партнери з розвитку готові підтримати зусилля України, спрямовані на дотримання потрібного стандарту.

НАСТУПНІ КРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

➔ Крок №1. «Уведення у дію національної правової системи»

Підзвітні фінансові установи мають керуватися юридичною вимогою, що зобов'яже їх розпочати процеси дью ділідженс, тому закони як такі повинні вчасно набути чинності.

Таким чином, першочерговим завданням є підготовка законодавства до впровадження стандарту AEOI. Підзвітні фінансові установи мають керуватися юридичною вимогою, що зобов'яже їх розпочати процеси дью ділідженс, тому закони як такі повинні набути чинності до 1 січня 2019 року, щоб виконати план, згідно якого обмін у рамках AEOI почнеться у 2020 році.

При розробці національних законів треба буде звернути увагу на наступні питання:

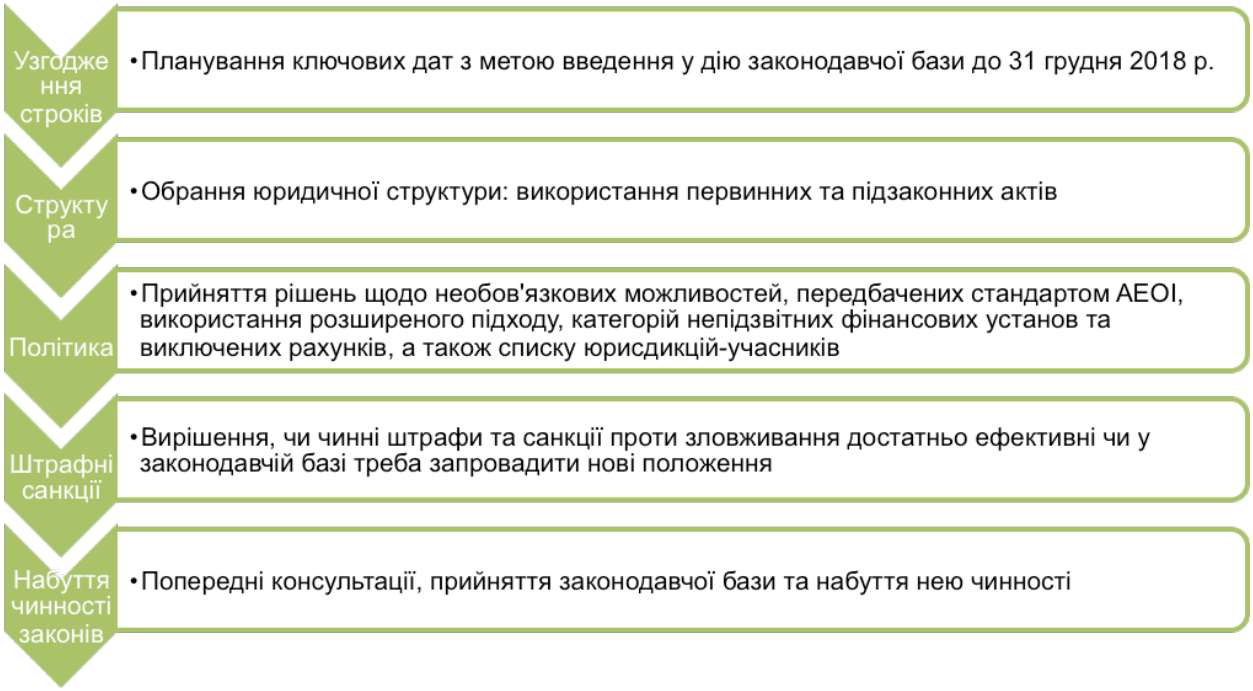

➔ Крок №2. «Попередній аналіз управління інформаційною безпекою»

Водночас із виконанням Кроку 1 Україна може розпочати попередній аналіз управління інформаційною безпекою. Треба буде оперативно заповнити анкету із питаннями, що стосуються конфіденційності; цей момент може проконтролювати РГ з міжнародної співпраці у податковій сфері. Цей документ згодом буде перевірений експертом із міжнародної конфіденційності під час відвідування країни із наміром надати технічну допомогу. Наприкінці складається експертний звіт, у якому буде надано попередній аналіз того, чи Україна здатна у найближчий час задовольнити вимоги захисту даних, чи їй доведеться на шляху до цієї мети створити певний план дій.

Щойно Україна отримає проміжні висновки експерта, вона може приступити до підписання MCAA CRS.

Попередній аналіз розпочнеться у грудні 2017 року, причому дату відвідування на місцях буде узгоджено окремо. Після проведення попереднього аналізу у ході консультацій із Секретаріатом Глобального форуму буде розроблено індивідуальний поетапний план дій для впровадження AEOI.

➔ Крок №3. «Вибір правової основи для AEOI»

Україна підписала конвенцію MAC 1 вересня 2013 року. Наступним кроком буде підписання MCAA.

➔ Крок №4. «Укладання МСАА»

Український компетентний орган (або інший орган від його імені) має підписати Декларацію із МСАА у додатку, у якій він призначить передбачувану дату початку обміну (вона залежить від необхідних внутрішніх законодавчих процесів, тож є орієнтовною, а не юридично обов'язковою). Після цього треба надіслати відповідні повідомлення.

➔ Крок №5. «Уведення в дію інформаційно-технологічної та адміністративної інфраструктури»

При введенні в дію необхідних інформаційно-технологічних та адміністративних систем треба взяти до уваги наступні завдання:

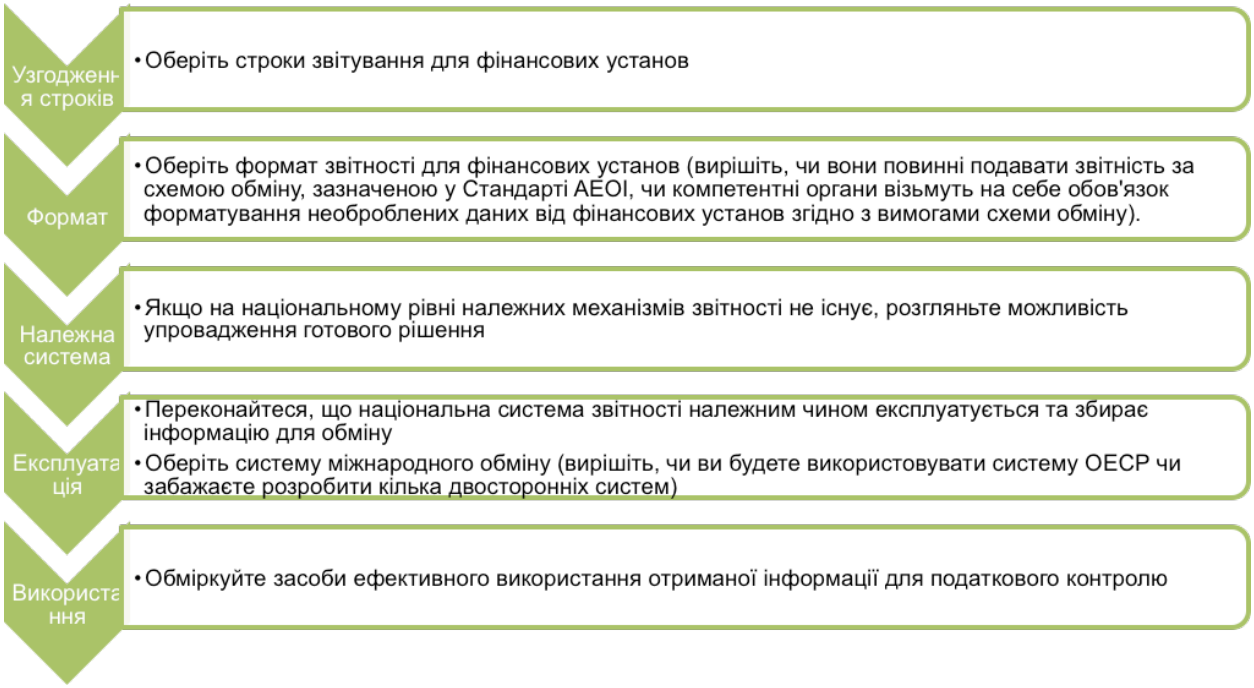

➔ Крок №6. «Процес аналізу конфіденційності»

При додержанні вимог конфіденційності та захисту даних треба взяти до уваги наступні завдання:

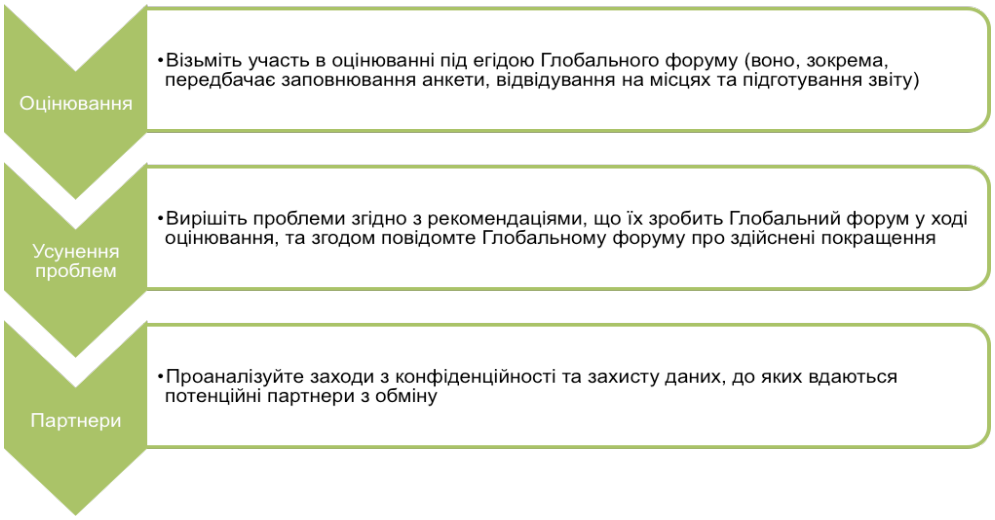

ВИСНОВОК

У наступні кілька років треба буде багато зробити для того, щоб продемонструвати, що Україна є частиною глобального руху у напрямку більшої прозорості та обміну податковою інформацією, що вона має намір та робить активні кроки до ефективного впровадження стандартів EOIR та AEOI, визнаних на міжнародному рівні.

Цей документ пропонує загальні рекомендації щодо наступних кроків, необхідних у цьому напрямку. Формування Робочої групи з міжнародної співпраці у податковій сфері, у діяльності якої візьме участь Глобальний форум та інші інституції, готові надати технічну підтримку у цій сфері, допоможе гарантувати швидкий та успішний прогрес у цій справі.